

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΑΜΥΡΑΣ Σ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Βουλευτής Ιωαννίνων-Νέα Δημοκρατία

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς την Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

Θέμα: Εκσυγχρονισμός του θεσμικού πλαισίου χορήγησης επιδόματος απολύτου αναπηρίας

Η συνεχής αύξηση του προσδόκιμου ζωής, σε συνδυασμό με τη δημογραφική γήρανση του πληθυσμού, έχουν οδηγήσει σε σημαντική αύξηση των περιστατικών άνοιας, της νόσου Alzheimer και άλλων σοβαρών νευροεκφυλιστικών παθήσεων, οι οποίες αποτελούν πλέον μία από τις μεγαλύτερες προκλήσεις για τα συστήματα υγείας και κοινωνικής προστασίας.

Το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο για τη χορήγηση του επιδόματος απολύτου αναπηρίας ή ανάγκης συμπαράστασης ετέρου προσώπου εξακολουθεί να στηρίζεται σε διατάξεις που θεσπίστηκαν σε διαφορετικές κοινωνικές και επιστημονικές συνθήκες. Ειδικότερα, σύμφωνα με το άρθρο 4 του Π.Δ. 334/1988 (ΦΕΚ 154/Α'/13-7-1988) και το άρθρο 9 του ν. 2458/1997 (ΦΕΚ 15/Α'/14-2-1997), η χορήγηση της σχετικής παροχής στους συνταξιούχους γήρατος συνδέεται κυρίως με την ιδιότητα του πρακτικά τυφλού ατόμου και με τη διαπίστωση ανάγκης συνεχούς επίβλεψης και συμπαράστασης από έτερο πρόσωπο. Ωστόσο, η εφαρμογή των διατάξεων αυτών έχει ως αποτέλεσμα να αποκλείονται από την αντίστοιχη προστασία άτομα που πάσχουν από βαριές μορφές άνοιας ή άλλες σοβαρές νευροεκφυλιστικές παθήσεις, παρότι εμφανίζουν αντίστοιχο ή ακόμη και μεγαλύτερο βαθμό λειτουργικής εξάρτησης και ανάγκης συνεχούς φροντίδας. Άτομα με προχωρημένη άνοια ή άλλες σοβαρές γνωστικές διαταραχές ενδέχεται να αδυνατούν πλήρως να αυτοεξυπηρετηθούν, να διαχειριστούν βασικές ανάγκες της καθημερινότητας, να προσανατολιστούν στον χώρο και τον χρόνο ή να διασφαλίσουν την προσωπική τους ασφάλεια χωρίς συνεχή εποπτεία. Οι καταστάσεις αυτές δημιουργούν την ανάγκη αδιάλειπτης παρουσίας και φροντίδας από τρίτα πρόσωπα, με σημαντικό οικονομικό, κοινωνικό και ψυχολογικό κόστος για τις οικογένειες και τους φροντιστές.

Το ζήτημα αποκτά ιδιαίτερη σημασία υπό το πρίσμα της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, η οποία κυρώθηκε από τη χώρα μας με τον ν. 4074/2012. Η Σύμβαση μετατοπίζει το επίκεντρο από τη στενά ιατρική προσέγγιση της αναπηρίας προς μια προσέγγιση που βασίζεται στους λειτουργικούς περιορισμούς, στα εμπόδια που αντιμετωπίζει το άτομο στην καθημερινή ζωή και στις πραγματικές ανάγκες υποστήριξης και κοινωνικής συμμετοχής. Επιπλέον, το άρθρο 21 παρ. 6 του Συντάγματος προβλέπει ότι τα άτομα με αναπηρία έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν μέτρα που εξασφαλίζουν την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της

χώρας, ενώ η αρχή της ισότητας επιβάλλει την ίση μεταχείριση προσώπων που τελούν υπό αντίστοιχες συνθήκες εξάρτησης και ανάγκης φροντίδας.

Λαμβάνοντας υπ' όψιν τα παραπάνω, καθώς και ότι

- η άνοια και οι λοιπές σοβαρές νευροεκφυλιστικές παθήσεις συνεπάγονται, σε μεγάλο αριθμό περιπτώσεων, πλήρη αδυναμία αυτοεξυπηρέτησης και ανάγκη συνεχούς παρουσίας τρίτου προσώπου,
- η ασφαλιστική και κοινωνική νομοθεσία οφείλει να προσαρμόζεται στα σύγχρονα επιστημονικά δεδομένα και στις πραγματικές κοινωνικές ανάγκες,
- οι οικογένειες των ατόμων με βαριές γνωστικές διαταραχές επωμίζονται δυσανάλογο οικονομικό και κοινωνικό κόστος,

Ερωτάται η κα Υπουργός:

1. Προτίθεται το Υπουργείο να προχωρήσει σε αναθεώρηση του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου για τη χορήγηση επιδόματος απολύτου αναπηρίας ή συμπαράστασης ετέρου προσώπου, ώστε να λαμβάνεται υπ' όψιν πρωτίστως η πραγματική ανάγκη συνεχούς φροντίδας και όχι αποκλειστικά η κατηγορία της πάθησης;
2. Είναι στις προθέσεις του Υπουργείου η νομοθετική παρέμβαση για την ένταξη των ατόμων με άνοια, νόσο Alzheimer και άλλες σοβαρές νευροεκφυλιστικές παθήσεις στο πεδίο εφαρμογής των σχετικών διατάξεων, όταν πιστοποιείται από τα ΚΕΠΑ υψηλό ποσοστό αναπηρίας και ανάγκη διαρκούς επίβλεψης και υποστήριξης;
3. Πρόκειται το Υπουργείο να προχωρήσει στην εκπόνηση ειδικής μελέτης για τις ανάγκες φροντίδας των ατόμων με άνοια και για το οικονομικό κόστος που επωμίζονται οι οικογένειές τους, προκειμένου να επανασχεδιαστούν οι σχετικές ασφαλιστικές και προνοιακές παροχές;

Ο ερωτών Βουλευτής

Γεώργιος Σ. Αμυράς

Ιωάννινα, 26 Ιουνίου 2026